

การศึกษาทักษะการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

A STUDY OF CONFLICT MANAGEMENT SKILLS OF
SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF
PATHUMTHANI EDUCATIONAL SERVICE AREA

ฐาปนิต สมักรกิจ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

การศึกษาทักษะการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

ฐาปณิต สม์กรกิจ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

**A STUDY OF CONFLICT MANAGEMENT SKILLS OF
SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF
PATHUMTHANI EDUCATIONAL SERVICE AREA**

THAPANIT SAMAKKIT

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE
REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION TECHNOLOGY
FACULTY OF TECHNOLOGY EDUCATION**

RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY THANYABURI

ACADEMIC YEAR 2010

**COPYRIGHT OF RAJAMANGALA UNIVERSITY
OF TECHNOLOGY THANYABURI**

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ก

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาทักษะการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี
ชื่อ-นามสกุล	นางฐาปนิต สม์ครกิจ
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.ไพบุลย์ ไสยวงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งอรุณ รังรองรัตน์
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ใน 4 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ ด้านการเจรจา ด้านการกระจายความเป็นธรรม และด้านการใช้อำนาจ และเปรียบเทียบการมีทักษะการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา โดยจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่ง และประเภทของสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี จำนวน 182 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามทักษะการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม เพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัยใช้ t - test

ผลการศึกษา พบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี มีทักษะการบริหารความขัดแย้งเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ที่มีเพศต่างกัน มีทักษะการบริหารความขัดแย้งไม่แตกต่างกัน 3) ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีทักษะการบริหารความขัดแย้งไม่แตกต่างกัน 4) ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีทักษะการบริหารความขัดแย้งไม่แตกต่างกัน 5) ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ที่มีประเภทของสถานศึกษาต่างกัน มีทักษะการบริหารความขัดแย้งไม่แตกต่างกัน และระดับความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นต่อการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

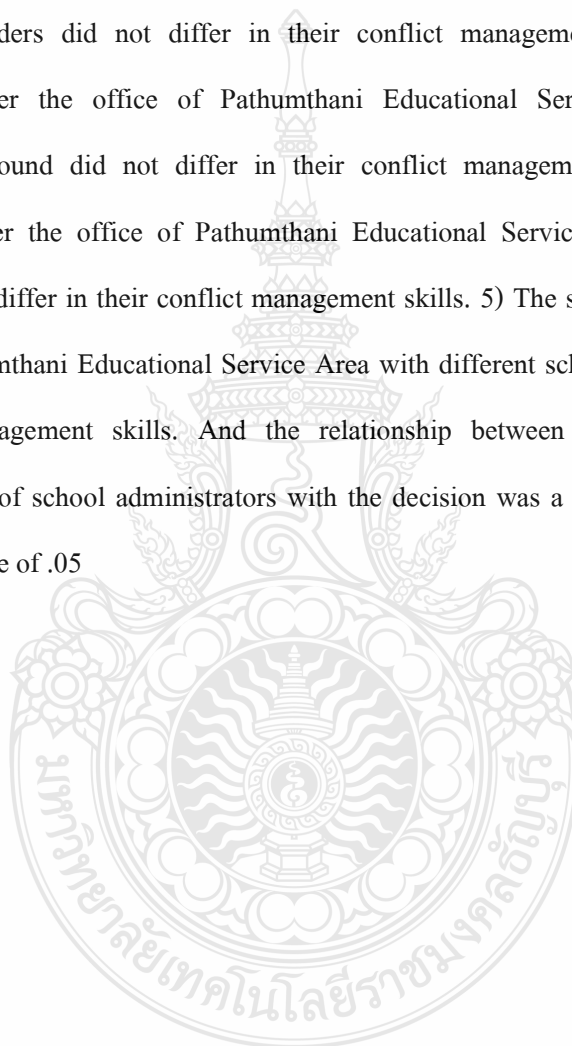
Thesis Title	A STUDY OF CONFLICT MANAGEMENT SKILLS OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF PATHUMTHANI EDUCATIONAL SERVICE AREA
Name-Surname	Mrs.Thapanit Samakkit
Program	Educational Administration Technology
Thesis Advisor	Dr. Paiboon Saiyawong
Thesis Co-Advisor	Asst.Prof. Roongaroon Rangrongratana
Academic Year	2010

ABSTRACT

The purpose of this research was to investigate 4 conflict management skills of the school administrators under the office of Pathumthani Educational Service Area: situational analysis, negotiation, distributive justice, and power usage. Conflict management skills of the school administrators in comparison with their differences in gender, educational background, job experience, and school types were also examined.

The subjects used in this study were 182 school administrators under the office of Pathumthani Educational Service Area. The datas were collected by means of a questionnaire consisting of 2 parts. Part 1 concerned personal information while Part 2 contained the 5-level rating scale questions about conflict management skills of the school administrators. The collected datas were analyzed by percentile, mean, and standard deviation. To test the research hypothesis, the t-test was used when comparing the means of two sample groups.

The results were as following: 1) The average level of conflict management skills of the school administrators under the office of Pathumthani Educational Service Area was the highest. 2) The school administrators under the office of Pathumthani Educational Service Area with different genders did not differ in their conflict management skills. 3) The school administrators under the office of Pathumthani Educational Service Area with different educational background did not differ in their conflict management skills. 4) The school administrators under the office of Pathumthani Educational Service Area with different job experience did not differ in their conflict management skills. 5) The school administrators under the office of Pathumthani Educational Service Area with different school types did not differ in their conflict management skills. And the relationship between the opinions of conflict management skills of school administrators with the decision was a positive relationship at the level of significance of .05

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร. ไพฑูริย์ ไสยวงศ์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รุ่งอรุณ รังรองรัตน์ ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาทีร้อยตรี ดร. สุทธิพร บุญส่ง กรรมการวิชาเอก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิราภรณ์ พงษ์ศรีทัศน์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ประเมินรับรองต้นแบบชิ้นงานวิจัย การให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการทำวิจัย การตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และความเสียสละเวลาอันมีค่าตอบข้อสัมภาษณ์อันเป็นผลให้งานวิจัยมีความชัดเจน ครบถ้วนและสามารถนำมาประยุกต์ใช้งานได้จริง และขอขอบคุณนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ทั้ง 4 คน ที่ให้ความร่วมมือออกตนในการดำเนินกิจกรรมวิจัยร่วมกันจนได้ความสมบูรณ์ของงาน ขอขอบคุณบุคลากร บัณฑิตวิทยาลัยทุกคนที่เป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือตลอดช่วงเวลาของการศึกษาและทำการวิจัย

ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา จนผู้วิจัยสามารถนำหลักการมาประยุกต์ใช้และอ้างอิงในงานวิจัยครั้งนี้

คุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเพื่อบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ฐาปนิต สมักรกิจ

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
ขอบเขตการวิจัย.....	10
ขอบเขตของเนื้อหา.....	10
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	11
ตัวแปรที่ศึกษา.....	11
ตัวแปรตาม.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	12
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ความหมายของคำว่าความขัดแย้ง.....	14
แนวคิดและธรรมชาติของความขัดแย้ง.....	17
ประเภทของความขัดแย้ง.....	18
สาเหตุของความขัดแย้ง.....	22
ลักษณะของความขัดแย้ง.....	27
ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา.....	31
กระบวนการของความขัดแย้ง.....	31
กระบวนการบริหารความขัดแย้ง.....	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
กระบวนการแก้ปัญหาความขัดแย้ง.....	39
ทักษะที่จำเป็นในการบริหารความขัดแย้ง.....	40
การวิเคราะห์สถานการณ์.....	41
การเจรจา.....	42
การกระจายความเป็นธรรม.....	43
การใช้อำนาจ.....	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
3 วิธีการดำเนินวิจัย.....	61
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	84
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
อภิปรายผล.....	87
ข้อเสนอแนะ.....	94
บรรณานุกรม.....	95
ภาคผนวก.....	102

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า	
ภาคผนวก ก	รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	103
ภาคผนวก ข	หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	105
ภาคผนวก ค	หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	111
ภาคผนวก ง	แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	116
ประวัติย่อของผู้วิจัย		122

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งและประเภทของสถานศึกษา..... 69
2	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีทักษะการบริหารความขัดแย้ง ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน..... 70
3	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีทักษะการบริหารความขัดแย้ง ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์.....72
4	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีทักษะการบริหารความขัดแย้ง ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเจรจา.....73
5	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีทักษะการบริหารความขัดแย้ง ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกระจายความเป็นธรรม.....74
6	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีทักษะการบริหารความขัดแย้ง ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการใช้อำนาจ.....75
7	เปรียบเทียบทักษะการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ 76
8	เปรียบเทียบทักษะการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม วุฒิการศึกษา.....78
9	เปรียบเทียบทักษะการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ประสบการณ์ในตำแหน่ง.....80
10	เปรียบเทียบทักษะการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ประเภทของสถานศึกษา.....82

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
2 วงกลมของความขัดแย้ง.....	19
3 แสดงถึงชนิดของความขัดแย้ง.....	21
4 วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้ง.....	40
5 ค่าเฉลี่ยระดับการมีทักษะการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา.....	71
6 การเปรียบเทียบทักษะการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ.....	77
7 การเปรียบเทียบทักษะการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	79
8 การเปรียบเทียบทักษะการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่ง.....	81
9 การเปรียบเทียบทักษะการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา.....	83